

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
Abstract	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญภาพ	ญ
สารบัญตารางภาคผนวก	ฎ
สารบัญภาพภาคผนวก	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม	8
แนวคิดเกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้	27
แนวคิดพื้นฐานการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม	41
แนวคิดเกี่ยวกับวงจรคุณภาพ PDCA	75
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ	80
บริบทโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์	83
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	93

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	100
ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย	100
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	101
เครื่องมือในการวิจัย	103
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	103
การเก็บรวบรวมข้อมูล	106
การวิเคราะห์ข้อมูล	106
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	107
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	109
ผลการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะในการพัฒนา แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4	109
ผลการศึกษาการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4	122
ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์	132
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	144
สรุปผลการวิจัย	144
อภิปรายผล	147
ข้อเสนอแนะ	152
บรรณานุกรม	155
ภาคผนวก	166
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	167
ภาคผนวก ข หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	174
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ	178
ภาคผนวก ง ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เครื่องมือวิจัยของผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบเครื่องมือ	184

หัวเรื่อง	หน้า
ภาคผนวก จ ภาพการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม A-I-C	190
ภาคผนวก ฉ ภาพการสัมภาษณ์ผู้ร่วมวิจัย	195
ภาคผนวก ช ภาพการดำเนินการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	205
ภาคผนวก ซ โครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์	215
ประวัติผู้วิจัย	220

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แผนปฏิบัติการในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 102
2	แผนปฏิบัติการในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 123
3	การมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้โรงเพาะเห็ด 124
4	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้แปลงเกษตร 125
5	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องสมุด 126
6	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องคอมพิวเตอร์ 127
7	การกำกับติดตามการพัฒนาแหล่งเรียนครั้งที่ 1 การปรับปรุงโครงสร้างแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน 129
8	การกำกับติดตามการพัฒนาแหล่งเรียนครั้งที่ 2 การจัดหาสื่อและอุปกรณ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ 130
9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมผู้ร่วมวิจัยในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 132
10	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานะภาพผู้ตอบแบบประเมินความพึงพอใจ ... 133
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 134
12	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 136
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 137
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจในการพัฒนาโรงเพาะเห็ด 139
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจในการพัฒนาแปลงเกษตร 140

ตารางที่		หน้า
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจในการพัฒนา ห้องสมุด	141
17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจในการพัฒนาห้อง คอมพิวเตอร์	142

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	แสดงความแตกต่างในเชิงความสัมพันธ์ระหว่างผู้วิจัย ผู้ถูกวิจัย และชุมชน ในการวิจัยเชิงปฏิบัติการ การวิจัยอย่างมีส่วนร่วม และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม 58
2	สภาพทั่วไปของโรงเรียน 84
3	แหล่งเรียนรู้ห้องสมุดโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 86
4	แหล่งเรียนรู้ห้องสมุดโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 86
5	แหล่งเรียนรู้ห้องสมุดโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 87
6	แหล่งเรียนรู้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 1 โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 87
7	แหล่งเรียนรู้ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 2 โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 88
8	แหล่งเรียนรู้กระชังเลี้ยงกบ โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 88
9	แหล่งเรียนรู้กระชังเลี้ยงกบ โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 89
10	แหล่งเรียนรู้กระชังเลี้ยงปลาตุก โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 89
11	แหล่งเรียนรู้กระชังเลี้ยงปลาตุก โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 90
12	แหล่งเรียนรู้โรงเพาะเห็ดฟาง โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 90
13	แหล่งเรียนรู้โรงเพาะเห็ดฟาง โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 91
14	แหล่งเรียนรู้สวนเกษตรพอเพียง โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 91
15	แหล่งเรียนรู้สวนเกษตรพอเพียง โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 92
16	แหล่งเรียนรู้ป้ายนิเทศต่าง ๆ โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 92

สารบัญตารางภาคผนวก

ตารางภาคผนวกที่

หน้า

- 1 สรุปผลค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับจุดประสงค์ (Item – Objective Congruence Index : IOC) เครื่องมือในการวิจัยแบบสัมภาษณ์ การพัฒนาแหล่งเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 185
- 2 สรุปผลค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับจุดประสงค์ (Item – Objective Congruence Index : IOC) เครื่องมือในการวิจัยแบบประเมิน ความพึงพอใจการพัฒนาแหล่งเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 186
- 3 สรุปผลค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับจุดประสงค์ (Item – Objective Congruence Index : IOC) เครื่องมือในการวิจัยแบบประเมิน เครื่องมือแบบสังเกตพฤติกรรมผู้ร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาแหล่งเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 189
- 4 แผนปฏิบัติการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 218

สารบัญภาพภาคผนวก

ภาพภาคผนวกที่	หน้า
1	กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม A-I-C การพัฒนา แหล่งเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 191
2	การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม A-I-C วันที่ 19 มิถุนายน 2557 ณ ห้องประชุมโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 191
3	กิจกรรมเตรียมความรู้ เป็นกิจกรรมร่วมระดมความคิดเกี่ยวกับสภาพปัญหา แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 192
4	ความต้องการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 192
5	กิจกรรมระดมความคิดเพื่อหาแนวทางการพัฒนาพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 193
6	ภาพการคิดกิจกรรมโครงการที่จะให้บรรลุความมุ่งหมาย 193
7	การจัดลำดับความสำคัญแหล่งเรียนรู้เพื่อเลือกโครงการในการพัฒนา 194
8	การจัดกิจกรรมผู้รับผิดชอบแหล่งเรียนรู้ 194
9	สัมภาษณ์ เด็กชายณัฐวุฒิ อันแสน เด็กชายธนภูมิ นวนประโคน เด็กชายไกรวิช ณิล วันที่ 23 มิถุนายน 2557 โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ 196
10	สัมภาษณ์ เด็กชายพงศธรินทร์ หงส์หา เด็กชายภูริวัฒน์ สิทธิศรีจันทร์ เด็กชายชาลวิทย์นาศพัฒน์ วันที่ 23 มิถุนายน 2557 โรงเรียนวัดบ้านสำราญ ราษฎร์ 196
11	สัมภาษณ์ คุณครูสุนันท์ บุญที ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วันที่ 23 มิถุนายน 2557 ณ หน้าชั้น ป.2 โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ .. 197
12	สัมภาษณ์ คุณครูจันทิรา สิงห์ชัย ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 วันที่ 24 มิถุนายน 2557 ณ หน้าชั้น ป.1 โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์ .. 197
13	สัมภาษณ์ นายคำมวล คำจันทราช ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน วันที่ 24 มิถุนายน 2557 ณ บ้านพักนายคำมวล คำจันทราช .. 198
14	สัมภาษณ์ หลวงตาสำเร็จ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วันที่ 24 มิถุนายน 2557 ณ วัดป่าบ้านทุ่งสว่าง 198

15	สัมภาษณ์ นางสาวสุพรรณ จันทมาตย์ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วันที่ 24 มิถุนายน 2557 ณ โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์	199
16	สัมภาษณ์ นางดวงใจ เกมะหาญ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วันที่ 24 มิถุนายน 2557 ณ บ้านพักนางดวงใจ เกมะหาญ	199
17	สัมภาษณ์ คุณครูกัญญาณีช สร้อยสด ครูอนุบาล 1 วันที่ 25 มิถุนายน 2557 ณ โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์	200
18	สัมภาษณ์ นางสาวสุพรรณ จันทมาตย์ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วันที่ 24 มิถุนายน 2557 ณ โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์	200
19	สัมภาษณ์ คุณครูศุติยา เฉลิมวรวงศ์ ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 วันที่ 25 มิถุนายน 2557 ณ โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์	201
20	สัมภาษณ์ นายชาญชัย สุขพรม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วันที่ 25 มิถุนายน 2557 ณ โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์	201
21	สัมภาษณ์ นายณรงค์ ผาอ่อน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วันที่ 25 มิถุนายน 2557 ณ โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์	202
22	สัมภาษณ์ นายสุขุม ศิรินันธกุล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วันที่ 25 มิถุนายน 2557 ณ โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์	202
23	สัมภาษณ์ คุณครูบุญไธ ศรีบาง ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 วันที่ 26 มิถุนายน 2557 ณ โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์	203
24	สัมภาษณ์ คุณครูนันทิรา เฉลิมวรวงศ์ ครูประจำชั้นอนุบาล 2 วันที่ 27 มิถุนายน 2557 ณ โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์	203
25	สัมภาษณ์ คุณครูวิไลวรรณ อภัยศรี ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 วันที่ 30 มิถุนายน 2557 ณ โรงเรียนวัดบ้านสำราญราษฎร์	204
26	ภาพก่อนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โรงเพาะเห็ด	206
27	ภาพระหว่างการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โรงเพาะเห็ด	206
28	การมีส่วนร่วมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ชุมชน และผู้ปกครอง	207
29	ภาพหลังการพัฒนาแหล่งเรียนรู้โรงเพาะเห็ด	207
30	การเรียนรู้หลังพัฒนาแหล่งเรียนรู้โรงเพาะเห็ด	208
31	การเรียนรู้หลังพัฒนาแหล่งเรียนรู้โรงเพาะเห็ด	208

ภาพภาคผนวกที่

หน้า

32	ภาพก่อนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้แปลงเกษตร	209
33	ภาพการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการสนับสนุนเครื่องมือ น้ำมันเชื้อเพลิง ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้แปลงเกษตร	209
34	ภาพระหว่างการพัฒนาแหล่งเรียนรู้แปลงเกษตร	210
35	ภาพหลังการพัฒนาแหล่งเรียนรู้แปลงเกษตร	210
36	ภาพก่อนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องสมุด	211
37	ภาพระหว่างการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องสมุด	211
38	การมีส่วนร่วม ในการสนับสนุนหนังสือน่าอ่าน จากชุมชน (มูลนิธิบีทีซี)	212
39	ภาพหลังการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องสมุด	212
40	ภาพก่อนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องคอมพิวเตอร์	213
41	ภาพระหว่างการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ห้องคอมพิวเตอร์	213
42	ภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนการร่วมพัฒนาแหล่งเรียนห้องคอมพิวเตอร์ ..	214
43	ภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนการร่วมพัฒนาแหล่งเรียนห้องคอมพิวเตอร์ ..	214